

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:
 Éves évre 24—
 Fél évre 12—
 Negyed évre 6—
 Egy hóra 2—
 Egyes szám 10 HLL

UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:
 Éves évre 30—
 Fél évre 15—
 Negyedévre 7-50
 Egy hóra 2-50
 Félórás posta 3-10
 Egyes szám 10 HLL

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYI ÉS HUNGÁRIKUS LEVÉLTÁRSÁG

Alapította:

GOMBÓS FERENCZ

Szerkesztőség:

Bokk Ferencz-u. 12.

Kiosztóvonal:

Bokk Ferencz-u. 12.

Erdélyi határkiigazítás.

Az „Ujság” számára írta: **Dr. Kalmar Antal.**
 Tünetmenyesen igaza van **Apáthy Istvánnak**: első védelmi vonalunkat **határhegyeink gerincén** kell felállítanunk, vagyis Romániával szemben: **határkiigazítással** kell élnünk.

Magyarország és Románia között a határt 1887. december 7-én kelt egyezményvel állapítottuk meg, amelyeket azóta az 1888: XIV. törvénycikk iktatott be a magyar Törvénytarba. Ez a törvény azonban egy rettentő közjogi sérelmet tartalmaz, amennyiben a határt nem Magyarország és Románia között, hanem az **osztrák-magyar monarchia és Románia között állapítja meg**, ami azt jelenti, hogy ez a Tisza Kálmán-féle törvény **az osztrák magyar határt közössé tette Ausztriával**. A közös határ pedig — az alkotmányjogok szerint — **államközösséget** involvál, úgy, hogy a magyar Korpusz Jurisz szerint ma úgy áll a közjogi helyzet, hogy az **erdélyi határ egyuttal osztrák határ is** — Romániával szemben.

Ha tehát másért nem: ezért a Lustandel-féle közjogi gyalázatosság miatt is a határkiigazítással kell élnünk s ki kell költöznünk törvénytarunkból azt a képtelen közjogi megállapítást, mintha Romániával szemben az erdélyi határ osztrák-magyar közös határ volna.

Persze, hiven a mi dualisztikus törvényünkhöz, a határegyezményt osztrák részről Goluchovszki, oláh részről pedig Berekyde kötötték meg, Tisza Kálmán pedig szó nélkül elfogadta ezt a dualisztikus közjogi monstrumot. De nem így az országgyűlés, ahol a függetlenségi és 48-as párt izgalmas vitával szállott sikra a szuverén magyar államterületért, — de mivel a nemzetközi egyezményen már nem lehetett változtatni, a képviselőház csak azt hozhatta **határozatba**, hogy **jövőre hasonló közjogi sérelmek nem fennek előfordulni**.

Ami magát a határmegállapítást illeti, Magyarország és Románia között a határ a Bukovina, Magyarország és Románia között fekvő **Triplex confiniumnál** kezdődik s az Orsova melletti Dunánál végződik. Közben **ezernél több** topografiai hely van határ gyanánt megjelölve, amit most nemcsak **katonái**, hanem **közjogi szempontból** is revideálni kell, mert az **osztrákok már az akkori határvonal megállapításánál is gyalázatos közjogi területi sérelmeket követtek el Erdély-**

ország rovására. Katonai szempontból is a határvonal akképpen állapították meg, **mintha csak tárt kapukat nyitottunk volna az oláh támadásra**. Hiszen akkortól datálódik az a politika, hogy Luegerék Bécs felől, az oláhok pedig Bukarest felől masirozzanak be Magyarországra.

Ennek az osztrák—oláh politikának

— hála istennek — a fenekére vertünk s most itt az idő, hogy **a győztes Magyarország** eljen is a győzelem gyümölcseivel s biztosítsa magát Romániával szemben. Mert hiába — én már úgy vagyok megteremtve —, hogy világbéke ide, világbéke oda: de én sohase fogok hinni az oláhnak. Nem én, még ezer esztendő múlva se!

Százhuszezer fogoly, ezernél több ágyu.

Közeledünk a Tagliamentohoz.

Budapest, okt. 31.

A sajtóhadiszállásról jelentik 31-én este: Hadseregeink sikeres harcokat folytattak az olasz utóvédekkel és közelednek Tagliamentohoz. Calnavát tegnap megszállottuk. **A foglyok száma meghaladja a 120 ezret. — Az ágyukban való zsákmány több mint ezer.**

Berlin, okt. 31.

A Wolff-ügynökség jelenti 31-én este: Flandriában és a Chemin des Dameson változó erejű tűzharc. Keleten semmi különös. Olaszországban sikeres harcok a Tagliamento síkságon. A foglyok száma 120.000-nél, az ágyuk száma ezernél többre növekedett.

Budapest, október 31.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(HIVATALOS.) Jenő főherceg vezértábornagy szövetséges hadseregei a Tagliamento legfelső folyásának hegyelbein és a velencei síkságon tervszerűen előrenyomulnak.

A többi harctéren nem volt különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Berlin, október 31. A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati harctér: Rupperecht trónörökös hadcsoportja: A flandriai harcvonal közepén tegnap elkeseredett harcok játszódtak le. Reggel a Houthoulster-erdőtől egészen a Comines—Yperni csatornáig terjedő arcvonalra pergőtüz zudult, amelyet a nap folyamán a Roulersből Langemarkon és Zonebeken át az Ypern felé vezető vasutak között erős angol támadások követtek. Az ellenséges lökés főereje Paschandüle helység ellen irányult, amelyet átmenetileg elvesztettünk. Viharedzett ezredeink a hatásosan összpontosított tüzérségi tűz közreműködése mellett féktelen támadással a falut ismét visszafoglalták és az angoloknak később újabb támadásaival szemben egészen a sötétség beálltaig tartó szívós harcokban teljesen megtartották. A falutól oldalt harcoló gyalogságunk és harcdeztett géppuskás lövészeink rendíthetetlenül kitarva, a feldult és beiszaposodott tölesérmézőn a nap folyamán többször

megismételt ellenséges támadásokat sikeresen visszavertek és az átmenetileg elvesztett területet erőteljes ellentámadással ismét visszavették az ellenségtől. Az angolok az Yperntől északra intézett főtámadások mellett a Menin—Ypernből Gheluvelt felé vezető ut két oldalán is megkísérelték az előrenyomulást. Jól irányított tüzérségi tűzünkben az ellenségnek csak gyenge osztagai nyomulhattak előre, a melyeket gyalogságunk és géppuskáink visszautaztek. A negyedik hadseregnek a tegnapi harcokban résztvevő csapatai, kitűnően együttműködve az összes fegyvernemekkel, új sikert arattak. Az angolok ismét súlyos, véres veszteséget szenvedtek, anélkül, hogy bármely előnyt értek volna el.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Oise—Aisne-csatorna mentén és a Chemin des Dames hegyi arcvonalán a tüzérségi harc tegnap jelentékenyen megerősödött. A francia gyalogság télen maradt. A Maas keleti partján megsemmisítő tüzelésünk lekötve tartotta a Chaume-erdő mellett támadni készülő franciákat.

Keleti harctér és Macedón-arcvonal: A helyzet változatlan.

Olasz arcvonal: A tizennegyedik és az Isonzó-hadsereg előrenyomuló csapatainak mozdulatai a karinthiai hegyeken a vezetés szándékainak megfelelően folynak le.

Ludendorff első főszállásmeister.

Csapataink átlettek a gemonai nyergel.

Budapest, okt. 31.

A „Pester Lloyd” haditudósítója jelenti: Udine elfoglalása után offenzívánk tovább halad előre. Tegnap Udinebe bevonultak Below tábornok német csapatai is. Az olaszok pánik-szerűen menekülnek. Eddig példátlan módon egész rendezett olasz csapatok, gyalogság, tüzérség és műszaki csapatok vonulnak át foglyunkba. Sokszor megessik, hogy az országutakon előnyomuló csapataink számát a visszahúzott foglyok számban meghaladják. A foglyok számát pontosan megállapítani nem lehet, kétségtelen azonban, hogy a legutóbb jelentett százharmincezeret lényegesen túlhaladták, az ágyuk száma is tetemesen növekedett. Megállapítható, hogy az olaszok ágyuparkjuknak mintegy felét elvesztették.

Előnyomulásunkban Tagliamento felé nagyobb ellenállásra Gemonánál és Codroipónál számíthatunk. Gemona nyergét Krausz tábor-

nagy hadseregei már áttörték. Csapatunk ezenkívül Latisano hídfő ellen is elreönyomulnak.

Franciák és angolok az olasz hadizónában.

Zürich, okt. 31.

Francia és angol haderők nagyobb hadifelszereléssel megérkeztek az olasz hadizónába.

Az olaszok 200 ezer embert veszítettek.

Basel, okt. 31.

A tizenkettedik Isonzó-csatában az olaszok veszteségét a „National Zeitung” kétszázezerre becsüli. A megvert kettős és hármás hadsereg állományának felét veszítette el. Az olaszok veszteségét katasztrófálisnak lehet tekinteni.

Olasz szemrehányás az antantnak.

Bern, okt. 31.

A „Popolo d'Italia” szemrehányással illeti az antantot, hogy lebecsülték az olasz front jelentőségét, ahelyett, hogy erélyes offenzívát kezdett volna a monarchia ellen. Flandriában órási haderőket kötött le. Olaszország most már nem csapatokat, hanem hadianyagot követel szövetségeseitől.

Cadorna öngyilkos?

Kopenhága, okt. 31.

A Kopcubajai olasz koloniára az a hír érkezett, hogy Cadorna öngyilkosságot kísérelt meg, amikor megkapta a jelentést Görz elvesztéséről. Cadorna állítólag föbelötte magát, de nem halt meg, állapota azonban súlyos.

Az olaszok ezrével menekülnek Svájcba

Zürich, okt. 31.

A menekülők ezrei árasztják el Felső-Olaszországot. A vonatok a határzár miatt csak Comoig közlekednek, dacára azonban a menekülők csak úgy özönlenek Svájc felé.

A berni konferencia utlevelei.

Budapest, október 31.

A „Magyar Kurir” jelenti: A berni békekonferenciára vonatkozóan a külügyminiszter elküldött a magyar résztvevők utleveleit Gissvein Sándorhoz, a végrehajtó-bizottság magyar tagjához. Összesen 10 utlevél érkezett, köztük Károlyi Mihály és Huszár Károly részére is.

Elsülyesztett angol municiók hajó.

Rotterdam, október 31.

Egy német tengeralattjáró október második felében egy Amerikából jövő felfegyverzett angol gőzöst sülyesztett el a következő rakományval: 135 darab 75 milliméteres tábori ágyú, 30 darab 12 cm. tasek, 50.000 drb. tábori gránát, 22.000 drb. 12 cm. gránát, 150.000 drb. kézigránát, 20.000 puska, 6 páncélos automobil, 11 teherautó, másfél millió töltény és 140 gépfegyver.

Olaszországból nem érkeznek hírek.

Zürich, okt. 31.

Hétfő estétől kezdve Olaszországból semmi hír nem érkezik, senki sem tudja mi történik Itáliában.

Lugano, október 31.

Olaszország belső helyzetéről ellentmondó hírek érkeznek. Biztosan megállapítható, hogy az olasz katonai helyzetről a népet tájékoztatlanul hagyják.

A király Monfalcone-ban.

Trieszt, október 31.

Oktober 30-án este Ófelsége Triesztbe érkezett, ahol a lakosság rajongó lelkesedéssel fogadta. Éjszaka rettenetes vihar tört ki, a király ennek ellenére Monfalcone-ba utazott. A vihar utközben egyre fokozódott és letépte a király autójának tetefjét. Ófelsége mindazonáltal folytatta útját. A király Monfalcone-n nagyon szomorú állapotban találta, egyetlen ház sem maradt sértetlen.

Összeesküvés Cadorna ellen.

Zürich, okt. 31.

A milánói lapok szerint az olasz hadsereg a belső felbomlás képét mutatja. Híre jár, hogy Cadorna ellen összeesküvést szöttek. A szocialisták agitációja nőttön-nő, a háboruspártiak diktatúrát követelnek.

A moldovai orosz csapatok béke-mozgalma.

Bukarest, október 31.

A Jassyban megjelenő lapok jelentése szerint a Moldovában állomásozó orosz csapatok között egyre jobban terjed a maximálisták békepropagandája. Az orosz csapatok gyűléseket tartanak, amelyeket nem lehet megakadályozni és ezeken a gyűléseken a fegyverszünet kérdését tárgyalják.

Az orosz tiszteket megfenyegették, hogy meggyilkolják őket, ha ellenkeznek azokkal a határozatokkal, amelyeket a csapatok hoznak.

Az oláh kormány lapja az orosz—oláh viszonyról.

Bukarest, október 31.

A „Manchester Guardian” egyik múlt héti számában Romániának a világháborúban való részvételéről többek között a következőket írta:

— Románia sánszai kétségesek s már azok voltak a múlt évben is, amikor még friss hadseregével is kénytelen volt visszavonulni a központi hatalmak seregei elől. De még kétségesebbek most, amikor az orosz hadsereg északon bizonyosságát adta annak, hogy nagyobb teljesítményekre már csak nagy nehézségek árán lenne képes.

Az oláh kormány felhivatalosa, a Jassyban megjelenő „L'Independance Roumaine” ezzel foglalkozva, az angol lap imént idézett soraiból az utolsó mondatot (De még kétségesebbek most, amikor az orosz hadsereg, stb...) kövér betűkkel és aláhúzással szedette ki.

Az olasz főhadiszállítás menekülése.

Basel, okt. 31.

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállást Padua környékére helyezték át.

Előnyomulunk a velencei sikszágon.

Budapest, okt. 31.

A sajtószállásról jelentik: Boroevics hadseregének déli szárnya elérte a Palmanov-Celiani vonalat. Cormonstól kezdve a szövetséges seregek mindenütt olasz területen nyomulnak előre. Az olasz hadsereg nézve a legnagyobb veszedelem abban rejlik, hogy Krausz tábornok hadserege a Seebach-völgyéből kiindulva, épp úgy, mint Krobotin vezérezredes hadserege a karinthiai alpokból, koncentrikusan nyomulnak előre a velencei sikszágon. Ez a két hadsereg a sziklákba beépített erődítések egész sorát rohanta át és gyors tempóban kergeti maga előtt az allenséget. Krausz tábornok csapatai közvetlenül Gemona erődítmévei előtt állanak, amelyek alig lesznek képesek tartós ellenállást kifejteni.

Az antantot meglepte erőteljes offenzívánk

Rotterdam, okt. 31.

A „Morningpost” írja: Az olaszországi események meglepték az antantot. A központiakban még mindig él a győzelem vágya és megőrizték az iniciatíva szellemét. Németország támogatása nagyértékű. Tény, hogy félreismerték a monarchia hadseregében uralkodó szellemet, az állítólag korhadt monarchia létéréjét.

Áttörtük a Gemona váróvét.

Budapest, okt. 31.

Az olasz frontról jelentik: Előrenyomuló csapatunk elől az olaszok pánikszzerűen térnek ki. Kevésnek jut most osztályrészül, hogy a mieink elől a Tagliamento mögé meneküljön. Bizonyosnak látszik, hogy a legutóbb között 130 ezernyi fogolyszám még sokkal nagyobb

és a zsákmányolt ágyuk száma példátlan gasságra emelkedett. Ugy látszik, hogy az szoktüzérségüknek majd felét elvesztették. Tagliamento felé való előnyomulásunk talál jelentékeny akadályokra, csak a liamento váróvénei számíthatunk nagyobb dályokra. A Genova váróvét már áttört. Beérkezett hírek szerint Udine nem szenvedett.

Letartóztatott vasuti tolvajok

A megzavart lakmározás.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

A rendőrség tegnapelőtt egy ugynevezett jó fogást csinált, ártalmatlanná tett egy tagból álló gyanús társaságot, akikről alapos feltehető, hogy tagjai annak az erdélyi vasútvonalokon utazó zsebtolvaj szövetkezetnek, az utóbbi időben nagyszámu vasuti lovakövetek el. Őt tagból áll a társaság: katoná és 3 civil s van köztük egy, aki régi ismerőse a kolozsvári rendőrségnek. Több évvel ezelőtt zsebmetszésért lefogták és a városi fogdába került, ahol dr. Scheitzmos főorvos aranyóráját orvosi vizsgálat közben hogy bemutathassa ügyességét, ellopta.

A rendőrség bizalmas uton már régebben arról értesült, hogy a Mozdony-utca 1. szám alatt gyanús existenciájú emberek húzódnak meg. Az ismeretlen embereknek állandóan pénzük van. Időnként el-eltűnik egy-egy köntös s mikor ismeretlen utjáról visszatér, napot tart a dárídó. Tegnapelőtt este éppen a toppantak be Szakács és Lucza polgári rendőrök Takó József vasuti munkás Mozdony-1. szám alatti lakására, mikor a társaság vacsorázott.

A polgári rendőrök udvariasak akartak lenni, bemutatkoztak s felszólították, hogyha valójukat bevégzik, igazolják magukat. A társaság mározóknak azonban nem volt tovább kedve az evéshez s kénytelen-kelletlen igazolni próbálták magukat, de ez nem sikerült. Valószínűleg lennél-valószínűtlenebb nevetek mondtak, megtörtént nagy zavarokban, hogy ketten ugyanazon néven akarták magukat leigazítani. Amíg az igazolás tartott, a négy ember közül az egyik eltűnt, az ágy alá bujt, onnan kért rendőrök közrefogták s bevitték a központi őrszobába. Itt alaposabban kikérdezték őket. Az egyik Soti Mártonnak, a másik Ernő Lipótnak, a harmadik Bardoli Istvánnak, a negyedik Kádár Lajosnak mondták magukat. Kádár Lajos kivételével valamennyien hű nevet mondtak be. Kádár hiába hazudolna, mert ő már meg van a kolozsvári rendőrség feketekönyvébe örökítve.

A négy jómadár kihallgatása után valamennyiüket kikutatták s náluk 6000 koronás kesszpénzzel együtt egy egész pénztárca gyanús ményt találtak és hogy hol szerezték, tudtak kielégítő választ adni. A letartóztatott között legrutinirozottabbnak Kádár látszik. Meglegutóbb Kádár Kolozsvár vendége volt, zsebmetszésért a fogdába került, ahol betegét jelentett. Dr. Scheitz Vilmos főorvos vizsgálta s amíg a vizsgálat tartott, elbabraátott a láncával.

— Jól meg van erősítve ez a lánc? — kérdezte.

— Elég jól — felelte a főorvos.

— Nem fél attól, hogy valaki elloplja?

— Nem én!

Ez után a párbeszéd után a főorvos látta a többi beteg vizsgálatát s már elment távozni, mikor Kádár utána szólt:

— Főorvos ur, kérem! Tessék itt az órája.

Igy vizsgázott le Kádár a zsebmetszés tudományából. Kádár különben tegnap is megmutatta, hogy nem enged magán kifogni a detektívek az őrszobában megbilincseltek a letartóztatottak kezeit s úgy kísérték a városi fogdába. Utközben, anélkül, hogy a

aktiv ezt észre vette volna, Kádár lefejtette tőről a bilincset: s mikor a fogda elé érkeztek, bilincset átnyújtotta:

— Biztos ur — mondotta — máskor jobbkötözzenek meg.

A négy letartóztatott elmondotta a deteknek, hogy egyik társuk még valahol a városban kóborol. Szakács polgári rendőr a tilt szeméyleírás alapján az ötödiket, Laksz Tamont, akkor csípte el, mikor kilépett az ösöbet-fürdő kapuján. Laksz igyekezett szababni Szakácstól s diszkrétan egy marék banket nyomott a markába. Szakács a gavallékozót a bankjeggyel együtt bekísérte a dörsségre. A rendőrségen megszámlálták a zt, elég tekintélyes summa, 800 korona volt. yivel akarta a havi 80 korona fizetéssel zott polgári rendőrt megvesztegetni.

A rendőrség körtáviratot küldött a zseb-zsók letartóztatásáról a nagyobb városok dörsségeihez.

Lánckereskedők igazolványa.

Bucsujárás a rendőrségen.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Lánckereskedelem. Ez is egy háborus szó, például a Haditermény, vagy Hindenburg, y kenyérgyegy, vagy papirhiány. Békében azt e volna az ember, hogy a lánckereskedelem világkereskedelemnek egyik tiszteletreméltó ja, amely szép és elegáns aranylánccoknak, y csörgő és otromba marhalánccoknak forombahozatalával foglalkozik és mint ilyen ik tényezője az emberi kulturának. A lánckereskedelem azonban a maga undorító valóával fokozatosan átment az emberek tudan és ma már mindenki tudja, neki kömbhetjük az itthoni hadszíntér sok véres veszégét, az enivalónk, a ruházatunk hallatlan gységét, hogy a lánckereskedelemnek kömbhetjük azt, hogy az iskolásgyermek a sős ösi reggelen cipő nélkül mennek az alába és halálos betegek lesznek és hogy a erkölcs ezen a hadszíntéren hősi halált halt énszövárság, a kapzsiság büzbombájától.

Hosszu vérzése után a népek végre az ormány büntető rendelettel igyekezett írtást elegendni a veszedelmes sárkány ezernyi feje töt és kiadta a lánckereskedelem elleni renletet. Sajnos, a viszonyok megváltozását nem ta maga után a rendelet, a drágaság most s öttön-nő és tiókban most is határtalan ricióval dolgoznak a provizio éhes lovagjai, is már van bizonyos látszatja a rendelet amely egyelőre abban nyilvánul meg, y az eddigi lánckereskedők törvényes form között igyekeznek tovább folytatni eddigi mődésüket.

A kolozsvári rendőrség kihágási osztályán, all az iparigazolványokat szokták kiadni, napként valóságos bucsujárások vannak azóta, y az a veszedelmes rendelet megjelent. A relet értelmében ugyanis ügynökösködést azok folytathatnak, akik a háboru előtt is l foglalkoztak és ez a szabály áll a községi cikkekkkel való kereskedésre is.

Most mindenki iparigazolványt kér. Leheennél lehetetlenebb jogcimeken akarják az gszteenciájukban megrendített emberek megzezni a sokatjelentő iparigazolványt.

— Én kérem — mondja az egyik — kereskedelmi ügynök voltam Szászvároson már 14-ben is. Itt vannak az üzleti leveleim.

— Én a Beck-féle pótkávé-gyárat képvisem Érmihályfalváról, de foglalkoztam nürnbergi áruval is.

— Kapitány ur kérem, nekem még a napam is ügynök volt — mondta valamelyik rektáns — akiről egyébként azt minden neség nélkül el is lehetett binni.

A rendőrség kellő szigorúsággal bírálja el éreket és csak a minden kétséget kizáró on igazolt esetekben adja meg az iparigazolványt. A kapitány előszobája napról-napra van igazolványt kérő emberekkel, akik ott, m a sor rájuk kerül, nem vonják meg magától azt az élvezetet, hogy egy-két üzletet is kenek várakozásuk ideje alatt.

HIREK

— (400.000 koronás államsegély a jegenyei „Zita-Otthon”-nak.) Az az akció, amelyet az Erdélyi Pártfogó Egyesület a hadiárva leányok részére Jegenyén létesítendő Zita-Otthon érdekében kezdeményezett, hatalmas lépésekkel közeledik a megvalósulás felé. A jegenyei telepen június óta nagyban folynak az építkezési munkálatok s a meglévő épületek átalakítása közelebből befejezést is fog nyerni. Ezek az épületeken kívül természetesen egy-két új épületre is feltétlenül szükség lesz, hogy az árvák egészségesen és célszerűen helyeztessenek el. Az egyesület az új épületek felépítéséhez 400.000 korona kiutalását kérte az igazságügyminiszteriumtól, az ugynevezett Teke-alapból. A miniszterium kiküldöttei — dr. Nemes Lajos min. tanácsos és Wachtel Elemér műépítész — jelentései alapján hajlandónak mutatkozott a kért összeg kiutalására s ezt csakis a pénzügyminiszter hozzájárulásától tette függővé. Mint értesülünk, a pénzügyminiszterium a kért hozzájárulást az igazságügyminiszterrel már tudatta is és így a Pártfogó Egyesület közelebből meg is kapja a tekintélyes összeget, amely a Zita-Otthon felállítását véglegesen biztosítja.

— (Elkészült az új lakbérrendelet.) A tegnapi minisztertanács letárgyalta Grecsák igazságügyi miniszter előterjesztését az új lakbérrendeletéről, mely a napokban meg is fog jelenni. A rendelet lakáshivatalt állít föl, amely az üresen álló lakásokat rekvirálhatja. A lakáshianyra való tekintettel a felmondás lehetőségét az 5000 korona béren felüli lakásokra is korlátozza a rendelet, a kis lakások bérét emelni nem engedi, de az 1500—5000 korona közötti lakásoknál tételesen körülírt esetekben 10 százalékos lakbéremelést engedélyez, de azoknál a lakbéréknél, amelyeket 1914 februárja óta már emeltek, újabb emelést a rendelet nem engedélyez.

— (Kétéves kiegyezés, bankprovizórium.) Azokon a tanácskozásokon, amelyeket a magyar és az osztrák kormány tagjai az utóbbi napokban folytattak, a kiegyezés és bankszabadalom provizórikus meghosszabbítása is szóba került. Végleges megállapodás a két kormány között nem jöhetett létre, mert Seidler osztrák miniszterelnök nem érkezett meg és nem vett részt a budapesti tanácskozásokon. „Az Est” úgy értesül, hogy Magyarország és Ausztria között a gazdasági megegyezést ideiglenesen két évre hosszabbítják meg és ugyanezen időre hosszabbítják meg a bankszabadalmat is.

— (Kifizetik a rekvirált fémek térítési összegét.) A városi tanács értesíti az érdekelteket, hogy az 1916 december 7-től 1917 április 30-ig terjedő idő alatt beszolgáltatott fém-tárgyak térítési összegét a beszolgáltatandó elismervények ellenében a v. házipénztár fizeti ki f. év nov. 5-től nov. 24-ig mindenkor a hivatalos pénztári órák alatt.

— (Földgáz kandallók Dícsőszentmártonban.) Dícsőszentmárton polgársága az országban az első, amely mostanában barátságos gázkandallók mellett melagszik. — Se szó, se beszéd nem kellett ehez. Ezt az istenadta fűtőanyagot minden gazda bevezette a házába s a fűtőalkatrészeket a főzőkemencébe s a szobákat melegítő kályhákba beiktatták és most vigan lobog és duruzsol az életet, erőt, kellemes meleget adó tűz mindenfelé. Akik bevezették, nincs gondjuk tüzelőfára, kőszénre. Nem vesződnek a favágókkal, tűzifa behordással, tűzrakással. Adott pillanatban megnyitják a csapot, egy gyújtószállal meggyújtják a földgázt s két perc múlva forrik a kemencelapon a tej, vagy be van melegítve a szoba. A fogyasztók évi átalányt fizetnek. Két szoba, konyha fűtéséért fizetnek évi 240 koronát, ugyanannak a melegnek tüzfával, vagy koksszal való előállítása 1200—1500 koronába s egy csomó vesződésbe kerülne a tüzelőanyag beszerzés. Dícsőszentmártonban egyébként nem sokára üzembe helyezik a nitrogéngyárat 1500—1600 munkással, részben hadianyagok előállítására. Üzembe helyeződik a műtrágya- és a klórgyár is.

— (Elhunyt negyvennyolcas hadnagy.) Sorra kidőlnek az élők sorából a szabadságharc élő tanúi, nagy idők öreg harcosai. Meghalt Thorocskay Sándor 48-as hadnagy, nagybirtokos, aki kilencven évét ritka erőben, egészségben élte meg és most hirtelen hunyt el. Nagy részvét mellett temették el tegnapelőtt.

— (A kormányt támogató pártok értekezlete.) Budapestről jelentik: A kormányt támogató pártok intéző-bizottsága Andrássy Gyula gróf elnökletével értekezletet tartottak, amelyen megbeszéltek az aktuális politikai helyzetet.

— (A Gázgyár) keres azonnali belépésre irodistát, ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja.

— (Mindenesnő) megbízható, irástudó, 100 korona fizetéssel felvétetik a Haditalpgyárban, Deák Ferenc-utca 6.

— (Tolvajok a Renner-börgyárban.) Tegnap éjjel a Renner-börgyár telepén négy ismeretlen férfi lopni akart s mikor az éjjeli őr munkájukban megzavarta, reája löttek. Az éjjeli őr viszonzta a tüzelést, úgy, hogy formális párbaj fejlődött ki köztük. A lövöldözés zajára összesereglett emberek közbelépésére a merész tolvajok elmenekültek.

— (Az elmaradt szenzáció.) Pár nappal ezelőtt Kolozsvárt széltében híresztelték, hogy a rendőrség Markovics János Széchenyi-téri koresmárost kémkedés miatt letartóztatta. A hírből miadössze annyi igaz, hogy a csikszeredai hadbírósnál előzetes letartóztatásban levő Tamás János kolozsvári koresmáros azzal vádolta meg Markovicsot, hogy lakásán szökött katonákat rejtegetett. Markovicsot Csikszeredára szállították, ahol Tamás Jánossal való szembeállítás után kiderült ártatlansága, mire szabadonbocsátották. Markovics e meghurcoltatás után már haza is érkezett Kolozsvárra.

— (A „becsületes” földbirtokos.) Megvesztegetés vádjával terhelve állott tegnap a kolozsvári törvényszék előtt Schmidt Jakab 46 éves eszeltki földbirtokos. A földbirtokosról, aki a bíróság előtt széles gesztusokkal, nagy hangon ártatlanságát hangoztatta, a tárgyaláson kiderült, hogy egy véka buzát 30 koronáért adott el s mikor ezért Borbáth József csendőr járásörmester kérdőre vonta, hogy „ne csináljon a dologból kázust”, 100 koronával meg akarta vesztegetni. A csendőrörmester ezért feljelentette s miután vádját a tárgyaláson megismételte, sőt arra esküt is tett, a bíróság a „becsületes” földbirtokost egy hónapi fogházra és 50 napi elzárással megváltható 1000 korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet ellen Schmidt védője a bünnőség megállapítása és a büntetés kiszabása miatt felebbezést jelentett be, de felebbezett súlyosbításért dr. Szádeczki kir. ügyész is.

— Vidékre is formál és fest velour és filc kalapot a Kolozsvári Központi Női kalap Divatáruház (Deák F.-u. 12.).

Október

hónapban már szeles, zord az időjárás. Ilyenkor nem ajánlhatjuk eléggé a Diana-arc krém és Diana-puder használatát. Ez a csodás készítmény egy csapásra eltünteti az arc borbortisztatóságait. Ne hagyjon tehát addig

békét

az urának, míg nem hoz Önnek a legközelebbi gyógyszerárból vagy illatszerüzletből valódi Diana-krém és Diana-alabástrompudert. E két pompás bőrápoló szer megszabadítja a seplőtől, mitesszertől és pattanásoktól. A Diana-készítmények használata üde, friss, finom arc borbort

jelent.

Mindenütt kapható! — Főelárusítóhely: DIANA KERESKEDELMI R.-T. Budapest, V., Nádor-utca 6.

— (Az Erdélyi Gazdasági és Ipari Részvénytársaság.) melynek a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság égisze alatt történt megalakulásáról már hirt adtunk, mint értesülünk, kibérelte a báty Jósika Gábor szamosfalvi 2500 holdas birtokát, ahol programjának megvalósítását rövid időn belül megkezdi.

— **Velour- és filc-kalapok** divatos átfarmálását vállalja a Kolozsvári Központi Nőkialap Divatáruház, Deák F.-u. 12., emelet.

— (Európa-kavéházban) esténként *Dudus* és *Albi* muzsikál.

— (Ékszer-, óra-, ezüst- és briliánsárukat) teljes bizalommal a legolcsóbb árban vásárolhat *Fenyő Hermannál*, Mátyás király-tér 9. (a nagyszéde mellett).

Irodalom és művészet

* **Párdy Ármánd vendéglátéka.** Csütörtökön este kezd meg négy estére terjedő vendéglátékát Párdy Ármánd, a hamburgi Operaház tenoristája. A közönség rendkívüli érdeklődésével várt első fellépése a „Traviata” ifjabb Germontjában lesz.

* **Mérsékelt helyáras délutáni előadások.** Ezen a héten három mérsékelt helyáras délutáni előadás lesz a színházban. Az első lesz csütörtökön, Mindenszentek ünnepén délután, mely alkalommal Molnár Ferenc „Ördög”-e kerül színre. A második szombaton délután, a „Varsói citadella” és a harmadik vasárnap délután, az „Ó, Teréz!” c. operette-ujdonság lesz.

Az élet éjszakája. Ma, csütörtökön délután fél 3 órától kezdődik az „Az élet éjszakája” a Szinkör-mozgóban utoljára látható.

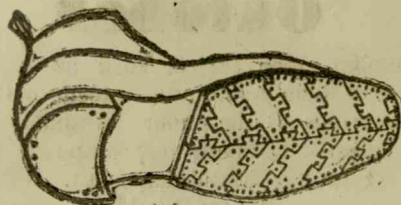
Kismet — utoljára. Még csak egy napig, csütörtökön fog a „Kismet”, ez a briliáns világ-szenzáció Kolozsváron az Egyetem-mozgóban színtereket. Csütörtökön az előadások délután fél 3 órakor kezdődnek.

Homunkulissete — az Urániában. Csütörtökön délután fél 3 órai kezdettel mutatja be az Uránia-színház a „Homunkulissete” c. fényesen mulattató, szellemes vigjáték-ujdonságot, mely paródiaja a szenzációs sikert aratott „Homunculus”-nak.

FŐSZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: **GOPPOLT GYULA**
FELELŐS SZERKESZTŐ: **SZÁSZ ENDRE**
LAPTULAJDONOS: **GOMBOS FERENCZ LYCEUM-KÖNYVNYOMDA**
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATALI TELEFON: 204

5914 Legdivatosabb
női ruha készítését
előnyös árban elvállalja
Sándor Samuné Kolozsvár, Wesselényi M.-u. 8. Pontos munka!

Igy néz ki a törvényesen védett legújabb Koppándy-féle vízmentes, nem ragasztott

valódi bőrtalp.

Kapható a gyárban és a bőrkereskedésekben!

Egy pár talp nagyság szerint 6-10.

12 pár talp 5 féle nagyságban 82 kor. 45 fill. franco.

Egy pár talpalás

nagyság szerint
csak 10-14 kor.

Sarokjavítás 3-450 K,
bőr talpvédő egy pár cipőre **csak 1 korona.**

Haditalpgyár Kolozsvár, Deák F.-u. 6-8. Telef 999.

Cipész munkások felvétetnek, napi kereset 12-20 K.

Szinkör-Mozgó

Csütörtökön:

Előadás kezdete 1/3 órakor.

Az élet éjszakája.

Egyetem-Mozgó

Csütörtökön:

Előadás kezdete 1/3 órakor.

Kismet.

Uránia Színház

Csütörtökön:

Előadás kezdete 1/3 órakor.

Homunkulissete.

Rendes helyáras:

Páholy..... 1:50 K I-ső hely 70 fill.
Zártszék 1:— „ II-ik hely 50 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:
6, 7^{3/4} és 9^{1/2} órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

ELSŐ KOLOZSVÁRI MOZGÓFÉNYKÉP-VÁLLALAT.

Műsor 1917. október 31-én:

A gazdag ember felesége Dráma 3 felv.

Háborus híradó Természeti.

Kutya historia Vigjáték 3 felv.

Helyáras: Páholyülés 1 kor. Zártszék 80 fillér.
II. hely 50 fillér. III. hely 30 fillér.

Kezdete: Vasárnap és ünnepnap 3-tól este 10-ig.
Hétköznapokon este 6 órától 10 óráig.

1600 □ 3les Szamosig nyuló

házastelek

széles fronttal **eladó.** Magyar-utca 27. sz.
Értekezhetni: a Népbankban Deák
Ferenk-utca 35. 5824-2

Hölgyek figyelmébe!

9 éves amerikai praxissal, ajánlom magam
azon hölgyeknek, kiknek megbízható, **szak-**
avatott szülésznőre van szükségük. —
Lakásom: Árpád-ut 15 sz., földszint ajtó 9.
őzv. Priska Joachimmé

3236-5

okl. szülésznő.

APRÓHIRDETÉSE

Apróhirdetések árai a még emelkedő anyagdrágulás miatt
10 szóig 2:50 K, minden további szó 20 fillér.

A címszó és vastagabb betűkből szedett szó duplán számít.
Apróhirdetéseket felvesz a Gombos-papírüzlet (Deák
12. sz.) bezárólag d. u. 5 óráig, azontul feladott apró-
hirdetéseket kétszeres ár fizetendő.

Irodaszolgánok 16-17
éves fiút felvesz az Erdély-
részi Magyar Jelzáloghitel-
bank Rt. Rózsa-u. 1. sz.
5890

Női plüss télikabát, boa
és muff **eladó.** Bethlen-utca
22. sz. 5891

Keresek bármikor beköl-
tözésre egy modern **2 szo-**
bás lakást. Közvetítők di-
jaztatnak. Reich, Magyar-u.
56. Telefon 659. 5892

Eladó egy főzőkemence
sütővel. Garai János-u. 11.
5893

Használt butorok és egy
jókarban levő costum **el-**
adók. Ferenc József-út 3.,
II. em. 5895

Eláruló leány felvétetik
Unió-u. 10., Károlyi cuk-
rászda. 5896

Kiszolgáló nőnek ajánl-
kozik üzletbe vagy esetleg
tőzsdébe jó megjelenésű,
intelligens fiatal lány. Vas-
utca 3. 5898

Eladó egy mahagoni háló-
szoba, egy Thonet szalon-
tükör velencei tükörrel. Meg-
tekinthető Mátyás király-
tér 13., földszint balra első
ajtó. 5899

Egy csinosan rendezett
telek (2 szoba, 2 konyha)
eladó vagy bérbe kiadó.
Kövespad-u. 36. 5900

Kiszolgáló lány, ki már
üzletbe alkalmazva volt,
felvétetik Bodner-Áruházba,
Kossuth Lajos-utca. 5901

Eladó fűszerüzlet és egy
üvegfal. Trefort-utca 11.
5902

100 darab láda **eladó** ol-
csó árban Háimánál, Szé-
chenyi-tér 8. 5903

Kezdő gépirónő állást ke-
res, ki már papírüzletben
volt alkalmazva. Akár más
üzletbe is. Megkereséseket
kér Hosszu-u. 1. sz. 5904

Katonatiszt ismeretségét
keresi elkeseredett urilány.
Levelet „Elkeseredett” jel-
igére kiadóba. 5905

Könyv- és papírkeredés-
ben több évi gyakorlattal
bíró lány november 1-re
állást keres. „Szorgalmas”
jelige a kiadóba. 5906

**Mindenkinek hazafias kötelessé-
ge,** hogy a gyáripárban, üzletben
háztartásban előforduló mindenféle
GUMMIHULLADÉKOT, sár- és te-
nacipőket, gummijátékokat, gum-
tömlőket stb. stb. a m. kir. miniszter
1151-917. M. E. sz. rendeletével létesít

GUMMIBIZOTTSÁGNAK
Budapest, V. Rudolf-tér 6. sz. bejelentse,
sz anyagot a meghatározott legmagas-
árakon megveszik. 5828

Bevásárló **Kolozsvár és vidéke részére**
Simon László
központi megbízott Kolozsvár,
már-utca 12. Telefonszám: 48